Ankenævnet for Forsikring

Den 3. juni 2015 blev i sag nr. 87487:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

Lokal Forsikring G/S
Holsted Park 15
4700 Næstved

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har ulykkesforsikring hos Lokal Forsikring G/S. Hun klager over størrelsen af den ménerstatning, som selskabet har udbetalt for et anmeldt ulykkestilfælde, hvor hun beskadigede sin venstre skulder.

Selskabet har udbetalt en erstatning svarende til en méngrad på 8 % til klageren og afviser at yde yderligere erstatning for hendes skuldergener. Selskabet har begrundet afvisningen dels med henvisning til, at der ikke er sket en væsentlig forværring af klagerens helbredstilstand som følge af ulykken, dels med henvisning til, at klagerens eventuelle krav er forældet.

Klageren var den 9/9 1999 udsat for et ulykkestilfælde, hvor hun beskadigede sin venstre skulder. Ved udtalelse af 30/1 2004 fastsatte Arbejdsskadestyrelsen hendes méngrad til 8 %. I 2008 var klageren udsat for endnu et ulykkestilfælde, og Arbejdsskadestyrelsen udtalte i marts 2012, at man vurderede hendes samlede skuldermén til 10 %.Ved udtalelse af 18/3 2014 har Arbejdsskadestyrelsen vurderet hendes samlede méngrad vedrørende venstre skulder til 12 %. Arbejdsskadestyrelsen har ved vurderingen bl.a. lagt vægt på en speciallægeerklæring af 18/3 2013. I udtalelsen hedder det bl.a.:

" **Sagsfremstilling**

Det fremgår af sagens akter, at [klageren] den 20. maj 2008 som cyklist blev påkørt af en venstresvingene bil, hvorved hun pådrog sig traume mod venstre skulder og albue.

Hun søgte samme dag skadestue, hvor der ved røntgenundersøgelse hverken blev fundet brud eller aflåsninger.

Efterfølgende havde [hun] vedvarende gener fra venstre albue og venstre skulder.
Hun er blevet opereret i venstre skulder den 6. april 2009 og 17. januar 2011.
Forud for aktuelle ulykke har [hun] haft gener fra venstre skulder efter en ulykke den 9. september 1999.

I udtalelse af 30. januar 2004 vurderede vi, at ulykken den 9. september 1999 havde medført et varigt mén på 8 procent for gener fra venstre skulder.

[Klageren] lider desuden af hypermobilitet.

Ved vores vurdering af 30. marts 2012 tildelte vi et varigt mén på 8 procent for gener fra venstre albue, idet vi lagde vægt på, at der var tale om daglige smerter og middelsvær bøje- og strækkemangel, hvilket svarer til punkt D.1.4.3 i méntabellen.

Vi tildelte desuden et mindre tillæg for gener fra venstre skulder, i det vi vurderede at størstedelen af skulderens mén var en følge af den forudbestående ulykke. Vi vurderede desuden at det samlede skuldermén var på omkring 10 procent uden henvisning til tabelpunkt.

Begrundelse for méngrad

Vi har lagt vægt på sagens lægelige oplysninger, herunder især:

- Ortopædkirurgisk speciallægeerklæring af 19. marts 2013 fra …,
- Spørgeskema af 17. juni 2013,
- Brev fra [klageren] modtaget den 20. juni 2013,
- Brev af 11. august 2011 fra …,
- Journaler fra … Hospitals skadestue,
- Journaler fra Rigshospitalet,
- Journaler fra … Sygehus,
- Journaler fra … Kommunehospital,
- Genoptræningsplan …,
- Journaler fra læge …,
- Journaler fra … Hospital,
- Journaler fra Amtssygehuset …,
- Slutattest af 22. november 1999,
- Invalideattest af 27. juli 2000,
- Journaler fra … Hospital,
- Ortopædkirurgisk speciallægeerklæring at 14. maj 2002 fra …,
- Ortopædkirurgisk speciallægeerklæring at 10. november 2003 fra ….

…

Vedrørende gener fra venstre skulder

Det fremgår af speciallægeerklæring af 18. marts 2013, at [klageren] nu efter flere skulderoperationer har oplevet en forværring af sine skuldergener.

Hun har smerter og instabilitet.

Ved lægens objektive undersøgelse er der fundet nedsat bevægelighed ved bevægelsen frem-op til 60 grader og ud-op til 60 grader. Hertil kommer muskelsvind,

Vi har skønsmæssigt vurderet, at [hun] siden vores vurdering at 30. marts 2012 har oplevet en forværring at tilstanden i venstre skulder. Vi har vurderet, at forværringen skønsmæssigt svarer til ekstra 10 procent i varigt mén.

Vi har vurderet, at cirka halvdelen at forværringen er en følge af aktuelle ulykke, og cirka halvdelen at forværringen er en følge af ulykken i 1999,

Vi har været opmærksomme på at [klagerens]sygdom i form af hypermobilitet. Vi har ikke fundet grundlag for at foretage et fratræk på grundlag heraf.

Vi skal gøre opmærksom på, at ligesom ved vores udtalelse at 30. marts 2013 har vi foretaget en skønsmæssig vurdering at ménet uden for tabelpunkt.

Vedrørende samlet mén og øvrige spørgsmål

Når der er tale om en skade, der omfatter flere af de områder, der er fastsat procenter for i méntabellen, sker der ikke automatisk en fuld sammenlægning at de forskellige procenter. Den samlede ménprocent vil blive fastsat efter et skøn, hvor det samlede funktionsniveau vurderes.

Vi har på ovennævnte baggrund vurderet den samlede méngrad til 12 procent".

I klageskema af 1/1 2015 til nævnet har klageren gjort følgende gældende:

"**Sagsfremstilling**
Jeg kom til skade i 1999 og fik ménerstatning 2004 for en skulderskade. Herefter er mit mén blevet større og jeg har i 2008 været udsat for et færdselsuheld, der bl.a. har medført at skulderskaden er brudt op igen. Jeg har løbende fortalt [selskabet] om den yderligere forværring af skulderskaden således at de kunne genoptage sagen med disse løbende orienteringer. Så jeg ikke risikerede, at de ville sige, at sagen var forældet, fordi jeg ikke havde opfyldt min oplysningspligt.
Arbejdsskadestyrelsen har 18. marts 2014 truffet afgørelse om méngraden og fordelt den i forhold til skaden fra 1999 og skaden i 2008. Jeg har derfor først på dette tidspunkt haft mulighed for at fremsætte et egentligt krav - baseret på ASKs afgørelse af méngrad. Hvorfor jeg fremsætter krav om denne yderligere erstatning den 21. marts 2014. Ved skrivelse af 11. november 2014 (først modtaget pr. mail den 19. december 2014 efter flere rykkere) meddeler [selskabet], at sagen er forældet den 26. april 2012 på baggrund af, at der var fremsat krav om erstatning den 26. april 2009. Det fremgår af skrivelsen af 26. april 2009, at der oplyses om, at skulderskaden er brudt op igen og at der tages FORBEHOLD for fremsættelse af yderligere erstatningskrav. Det fremgår endvidere af skrivelser fra 2013 fra [selskabet], at der er anmodet om yderligere lægeudtalelser og at sagen har været forelagt lægekonsulent - hvilket viser, at man ikke på dette tidspunkt har anset sagen for forældet.
Endvidere er der tale om løbende forværring af skaden, hvorfor krav om erstatning herfor ikke kan være forældet.

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?
Behandling af mit yderligere erstatningskrav grundet forværring af skaden med højere méngrad til følge.

Trods anmodning herom, er sagsmaterialet endnu ikke modtaget retur fra [selskabet], der er vedhæftet del af korrespondancen. Jeg vil gerne kontaktes, hvis der i den vedhæftede fil ikke er diverse korrespondance nævnt ovenfor samt ASK afgørelse, da der er problemer med at gennemse det, der kan vedhæftes".

Heroverfor har selskabet i mail af 28/1 2015til nævnet bl.a. bemærket følgende:

"[Klageren] var 9.september 1999 udsat for en ulykke, hvor [selskabet] udbetalte erstatning for et varigt men på 8% og det er ikke bevist at der siden er sket forværring af skader fra ulykken 1999.

Det fremgår af vor lægekonsulents udtalelse - indeholdende vurdering af udtalelser fra Arbejdsskadestyrelsen - at der ikke er sket en forværring af méngrad fra ulykken i 1999.

Nedenstående svar fra Lægekonsulent ….

'Vi arbejder efter gammel lov- der skal være en uforudset væsentlig forværring.
Sådan er det ikke.
Hvis du ser på ASK udtalelserne fra 30/1-2014 [2004] og 18/3-2014 er det klart at dette ikke er opfyldt. Det fremgår af begrundelsen side 2 at de tildeler et mindre men yderligere for ve skulder efter de 2 skader (både 99 og 2008) er til 10 %.
Denne forværring er således en følge af cykelstyrtet i 2008 og har intet med 1999 skaden at gøre.
Derfor vil jeg helt klart afvise genoptagelse.
Jeg mener heller ikke at … erklæring tilsiger at der foreligger en for vores skade relevant forværring'.

Herudover mener vi at sagen er forældet, da krav om yderligere erstatning fra 1999 ulykken, blev fremsat 26. april 2009, således at kravet senest løber fra 26.april 2009 og derfor forældet efter forældelsesloven § 3, stk. 1 den 26. april 2012, idet der ikke før denne dato er fremsat krav om yderligere erstatning for ulykken i 1999.

Vi fastholder som følge af ovennævnte afvisning om genoptagelse og vor påstand om forældelse".

I brev af 8/2 2015 til nævnet har klageren yderligere anført:

"Vurderingen er afgivet på baggrund af en skade, jeg blev påført i 2008, hvor jeg blev kørt ned. Den vurderer méngraden til 12 % efter dette færdselsuheld - MEN som supplement til den skade, jeg blev påført i 1999, og som er omfattet af min forsikring i Lokalforsikring.
Derfor er der tale om en vurdering af begge skader og i relation til ulykken fra 1999. Méngraden for skulderskaden efter 1999-ulykken blev i 2004 vurderet til 8 %.

I vurderingen fra 2014 er anført, er den samlede méngrad for skulderskaden efter 1999-ulykken og 2008-ulykken i marts 2012 blev vurderet til 10 %. Herefter anføres, at jeg 'siden vores vurdering af 30. marts 2012 har oplevet en forværring af tilstanden i venstre skulder. Vi har vurderet at forværringen skønsmæssigt svarer til ekstra 10 % i varigt mén'.

Det er vurderet, at halvdelen at forværringen er en følge af 1999-ulykken. Der er således tale om næsten en fordobling af méngraden for 1999-ulykken. Hvilket i sig selv må anses for en væsentlig ændring i de faktiske omstændigheder i forhold til dem, der blev lagt til grund i 2004.

Der er siden 2004 endvidere foretaget flere operationer i min skulder - 2009 og 2011 - dvs. yderligere væsentlige, faktiske ændringer.

Dertil kommer den yderligere væsentlige omstændighed, at jeg ikke kan få yderligere behandling af min skulderskade. Den vil kun blive yderligere forværret, idet den ikke kan genoptrænes/vedligeholdelsestrænes når den er sublukseret. Den næste 'behandling', der vil komme på tale, er stivgøring af min skulder - hvilket er et så væsentligt indgreb, at lægerne vil udskyde det så lang tid som muligt.

Da der ved 2008-ulykken er sket yderligere skade på min venstre skulder, der vil skulle vurderes i forhold til 1999-ulykken, har jeg ikke haft mulighed for at fremkomme med et krav før Arbejdsskadestyrelsen har vurderet den samlede skade endeligt her i 2014.

Det bemærkes, at sagen blev forelagt Arbejdsskadestyrelsen i maj 2010, men at sagsbehandlingen - bl.a. grundet skaden efter 1999-ulykken har varet frem til 2014".

Nævnet har fået forelagt korrespondancen mellem selskabet og klageren, der ligger forud for sagens indbringelse for nævnet.

Af forsikringsbetingelserne fremgår det bl.a.:

"**1. Hvad dækker forsikringen**

1.1. Forsikringen dækker følger af ulykkestilfælde. Hvis det fremgår af policen, dækker forsikringen tillige dagpenge som følge af ulykken.

Ved ulykkestilfælde forstås legembeskadigelse, som rammer den sikrede ufrivilligt gennem pludselig udefra kommende hændelse.

…

2. Hvad dækker forsikringen ikke

2.1. Følger af ulykkestilfælde, hvis hovedårsag er bestående sygdom eller sygdomsanlæg.

2.2. …

2.3. Forværring af følgerne af ulykkestilfælde, der skyldes en tilstedeværende eller tilfældigt tilstødende sygdom.

...

6.2. Erstatning ved invaliditet

6.2.1. Hvis et ulykkestilfælde, der er dækket af forsikringen, bevirker, at den forsikrede bliver varigt invalideret, betales erstatning med så mange procent af forsikringssummen, som invaliditeten er fastsat til.

6.2.2. Invaliditet på under 5 % berettiger ikke til erstatning. Invaliditeten kan for følger af samme ulykkestilfælde ikke sættes højere end 100 %.

6.2.3. Der betales ikke erstatning for en fr ulykkestilfældet bestående invaliditet, og en sådan kan ikke bevirke, at invaliditeten ansættes højere, end hvis den forsikrede før ulykkestilfældet havde sin fulde førlighed.

6.2.4. Invaliditeten fastsættes – uden hensyn til forsikredes erhverv – efter den tilskadekomnes medicinske invaliditet på grundlag af de lægelige oplysninger efter reglerne i [Arbejdsskadesikringsloven]).

6.2.5. Eventuel uenighed om afgørelse truffet af selskabet, kan indbringes for [Arbejdsskadestyrelsen]".

Nævnet udtaler:

Det fremgår af sagen, at klageren pådrog sig en skulderskade ved et ulykkestilfælde den 9/9 1999, og at selskabet som følge heraf i 2004 udbetalte ménerstatning til hende svarende til en méngrad på 8 %, hvilket var i overensstemmelse med Arbejdsskadestyrelsens udtalelse af 30/1 2004.

Den 20/5 2008 var klageren udsat for endnu et ulykkestilfælde, hvorved hun pådrog sig traume mod venstre skulder og albue. Efterfølgende havde hun vedvarende gener fra både venstre skulder og albue, og den 6/4 2009 og 17/1 2011 blev hun opereret i venstre skulder. Det er endvidere oplyst, at klageren lider af hypermobilitet. Ved Arbejdsskadestyrelsens udtalelse af 30/3 2012 vurderede man hendes mén for så vidt angik venstre albue til 8 %. Desuden tildelte man et mindre tillæg for gener fra venstre skulder, således at det samlede mén vedrørende skulderskaden var på omkring 10 %. Den 18/3 2014 fremkom Arbejdsskadestyrelsen med en ny udtalelse, hvor klagerens samlede mén som følge af skaden 2008 blev fastsat til 12 %, og hvor det blandt andet blev udtalt, at man vurderede, at forværringen af skulderskaden skønsmæssigt svarer til ekstra 10 procent i varigt mén, og at cirka halvdelen af forværringen var en følge af 1999 ulykken.

Forældelse:

Selskabet har anført, at klageren i 2009 rettede henvendelse til selskabet og anmodede om yderligere erstatning som følge af ulykken i 1999. Selskabet gør på denne baggrund gældende, at den 3 årige forældelse i forældelseslovens § 3 senest er begyndt at løbe i 2009, og at kravet derfor er forældet.

Klageren har anført, at hun over for selskabet havde taget forbehold for fremsættelse af yderligere erstatningskrav.

Parterne har ikke fremlagt sagens lægelige materiale eller Arbejdsskadestyrelsens afgørelser af 30/1 2004 eller 30/3 2012, og sagen fremtræder i øvrigt dårligt oplyst. Nævnet har lagt til grund, at det har været relevant at skille følgerne fra 1999-ulykken fra 2008-ulykken.

På baggrund af ovenstående og efter en gennemgang af sagens oplysninger finder nævnet at måtte lægge til grund, at der successivt er sket en forværring af klagerens skuldergener i form af slidgigt mv. Som sagen er oplyst finder nævnet, at selskabet ikke har bevist, at den forværring af klagerens skuldergener som følge af ulykken i 1999, som blev fastslået i Arbejdsskadestyrelsens udtalelse af 18/3 2014, er indtruffet så langt tilbage i tiden, at der er indtrådt forældelse. Nævnet bemærker herved, at styrelsen i 2014 hævede méngraden med yderligere 2 % i forhold til udtalelsen fra 2012, og at det først var i 2014, at styrelsen oplyste, at en del af forværringen af skuldergenerne kunne henføres til 1999 uheldet. På denne baggrund finder nævnet, at klageren først i forbindelse med Arbejdsskadestyrelsens udtalelse af 18/3 2014 fik tilstrækkelig grundlag for at tro, at forværringen af hendes skuldergener kunne begrunde et krav om yderligere godtgørelse for varigt mén mod selskabet. Nævnet finder derfor, at klagerens krav om udbetaling af méngodtgørelse i anledning af forværringen af de skuldergener, hun pådrog sig ved ulykken i 1999, ikke er forældet, jf. forsikringsaftalelovens § 29 og forældelseslovens § 3.

8. 87487

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Selskabet, Lokal Forsikring G/S, skal anerkende, at klagerens krav på ménerstatning for forværringen af skuldergenerne efter ulykken i 1999 ikke er forældet og skal genoptage sagen med henblik på at fastsætte af méngraden for forværrelsen. Erstatningen skal tillægges renter i henhold til forsikringsaftalelovens § 24.

Marianne Højgaard Pedersen
formand